

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

С.О. Гуткевич, д.е.н., професор, зав. кафедри міжнародної економіки
Національного університету харчових технологій

В даний час мале і середнє підприємництво має велике значення в розвитку економічної та соціальної сферах країни. Як показують дослідження, за кількістю й рівнем розвитку малі та середні підприємства України відстають від провідних країн світу. За даними Світового банку доля малого та середнього бізнесу у валовому внутрішньому продукті різних держав коливається від 15 % в Україні до 70 % у державах Євросоюзу (табл. 1).

Таблиця 1

Структура підприємств малого та середнього бізнесу у ВВП держав

Держава	Доля у ВВП
Держави ЄС	50-70
Китай	60
Бразилія	60
США	50
Туреччина	25
Індія	20
Україна	15

Джерело: за даними Світового банку

Розвиток підприємств малого та середнього бізнесу є одним з факторів, що впливають на стабільність розвитку галузей економіки. Для ефективності діяльності цих підприємств необхідно вирішити ряд проблем і, перш за все, таких як:

- удосконалення системи оподаткування, обліку та звітності суб'єктів підприємництва;
- розподілу повноважень контролюючих органів;
- конкретизації функцій перевіряючих органів;
- спрощення процедур отримання дозвільних документів, що дозволяють здійснення підприємницької діяльності;
- недостатнього рівня розвитку інфраструктури підприємництва;
- криміногенної обстановки в країні;
- соціальної незахищеності.

Важливе значення мають ті підприємства малого і середнього бізнесу, які будуть:

по-перше, сприяти створенню нових робочих місць, що дозволить знизити рівень безробіття в країні;

по-друге, за рахунок високотехнологічного бізнесу сприяти активізації інвестиційно-інноваційної діяльності;

по-третє, формувати в країні середній клас.

У сфері підприємництва знаходяться великі резерви якісного зростання економіки. Зростання числа суб'єктів малого та середнього бізнесу, створення умов для їх діяльності, з метою використання потенційних можливостей підприємств будуть забезпечувати ефективне виробництво в галузях економіки, вирішувати соціальні проблеми продуктивної зайнятості та зростання рівня життя населення.

INSTRUMENTS OF FINANCIAL SUPPORT FOR INVESTMENT

The strategic task for the government is attracting capital investment which constitutes 90% of investments, their direction to priority sectors of economy of Ukraine. The success of economic reforms in Ukraine is directly related to updating the economic potential of enterprises. The main source of the upgrade is attracting domestic and foreign investment resources. In addition, under limited domestic resources, the most attractive source material, technical and financial support for enterprises are foreign investments.

The dynamics of society investment tends to gradually increase the amount of investment that indirectly concern financial instruments relative to amounts of real investment in economic development. There is a dependence of relation of these forms of capital investment on the state development of a particular national economy.

The liquidity of most domestic financial investment instruments is very low in comparison with their analogues in developed countries. The process of the corporatization of enterprises has led a significant increase in weight of financial assets. Still, it was primarily a form of redistribution of existing property, rather than an instrument creating a new capital. In the absence of a developed financial market in Ukraine there is yet no proper indicator system determining the fair market value of financial investment assets.

The priority of investments in fixed capital is directed in real upgrade of economic potential. Financial investments mainly serve the purposes of the income allocation funds of enterprises, diversification of economic activity and maintaining a certain control over the investment (in the first place - through investments in securities).

The analysis of capital investment funding sources shows that the main of them (up to 95%) are most investors own funds - in the form of reinvested earnings and depreciation charges.

Profit is the basis for financial support of investment enterprises, which can be viewed from two positions:

- income earned as a result of the production and sale of products (works, services);
- income as a percentage (dividends) that are derived from purchasing securities.

In economically developed countries the level of self-financing investment projects is deemed sufficient if the part of its own sources is close to 60%. Other requirements are covered by attracted and borrowed resources. But local conditions for the use of the investment needs of bank credit indicates a high interest rate that exceeds the profitability of most projects (average for period studied - 42%). Trends

in the development of national economy gives grounds to conclude that they must be tackled to optimize the structure of financial sources of investment funds.